

Protokoll fra møte i Kirkerådet 10.-11. februar 2022

Til stede:

Karin-Elin Berg	Kjersti Gautestad Norheim (digitalt)
Martha Garborg Bergslid	Kristin Gunleiksrud Raaum
Alex Ramstad Døsvik	Kurt Solstrøm (forfall KR 04/22, 05/22, 06/22, 13/22, 14/22, 17/22, 20/22, 21/22)
Therese Egebakken	Rolf Steffensen
Inga Stoveland Dekko	Thomas Tinglum
Linn Strømme Hummelvoll	Olav Fykse Tveit
Turid Torland Håland	Therese Kristin Utgård Aas (forfall KR 04/22, 05/22, 17/22, 20/22, 21/22)
Karl Johan Kirkebø	Gunhild Tomter Alstad (digitalt) (forfall KR 18/22, 09/22)
Tove Karoline Knutsen (forfall KR 04/22, 05/22, 06/22, 13/22, 14/22, 17/22, 20/22, 21/22)	
Fra Mellomkirkelig råd:	Kristine Sandmæl (forfall KR 04/22, 05/22, 06/22, 13/22, 14/22, 17/22, 20/22, 21/22)
Fra Samisk kirkeråd:	Sara Ellen Anne Eira (forfall KR 04/22, 05/22, 17/22, 20/22, 21/22)
Fra Den norske kirkes ungdomsutvalg:	Nora Antonsen

Forfall hele møtet: Lill Tone Grahl-Jacobsen, Iselin Vistekleiven

Til stede fra sekretariatet:

Ingrid Vad Nilsen	Jan Rune Fagermoen
Ingeborg Dybvig	Øyvind Meling
Berit Hagen Agøy	Kristian Myhre
Torbjørn Backer Hjorthaug	Jan Christian Kielland
Emil Alexander Haugerød Engeset	Ann-Magrit Austenå

Konstituering

Møtet ble gjennomført som fjernmøte i tråd med vedtak i sak KR 2/22. Det ble ledet av Kristin Gunleiksrud Raam, og som vanlig fulgte ordningen med en saksordfører for hver sak.

Saksliste

Sak   Sakstittel

- KR 03/22** Godkjenning av innkalling og saksliste
- KR 04/22** Orienteringssaker
KR 04.1/22 Muntlig orientering fra KR, MKR, SKR, BM og DnkU
KR 04.2/22 Baptism in time of changes
KR 04.3/21 Høringssvar fra Kirkerådet til – Forslag til ny opplæringslov og endringer i friskoleloven
KR 04.4/22 Høringssvar fra Kirkerådet – NRK-plakaten
- KR 05/22** Referatsaker
KR 05.1/22 Referat fra møte i LHBT-utvalget 22. november 2021
KR 05.2/22 Protokoll fra Samisk kirkeråd 02. desember 2021
KR 05.3/22 Protokoll fra Kirkerådets arbeidsutvalg (AU) 12. januar 2022
KR 05.4/22 Protokoll fra Kirkerådets arbeidsgiverutvalg (AGU) 12. januar 2022
KR 05.5/22 Referat fra møte i SMM rådet 17. desember 2021
KR 05.6/22 Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 15.-17. september 2021
KR 05.7/22 Referat fra møte i Komitéen for internasjonale spørsmål (KISP) 13. desember 2021
KR 05.8/22 Protokoll fra møte i Menneskerettighetsutvalget 8. desember 2021
KR 05.9/22 Protokoll fra møte i DnkU 6.-7. januar 2022
KR 05.10/22 Protokoll møte i kotrollutvalget 30.november 2021
KR 05/11/22 Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 27. Januar 2022
- KR 06/22** Høring - rapport fra trosopplæringsutvalget
- KR 07/22** Tilsetting av biskop i Borg
- KR 08/22** Den norske kirkes globale oppdrag - handlingsplan
- KR 09/22** Mer himmel på en truet jord – Kirkerådets handlingsplan 2022-2024
- KR 10/22** Kirken som økonomisk aktør og ansvarlig samfunnsforvalter
- KR 11/22** Retningslinjer for samfunnsansvarlig finansforvaltning

- KR 12/22** Fjerning av regler om registrering av tilhørige
- KR 13/22** Høring om adgangen til å legge vekt på samlivsform ved tilsetting
- KR 14/22** Høring om kirkelige valgeregler og tilhørende endringer i kirkeordningen
- KR 15/22** Mandat for arbeidsgjervarutval for Kyrkjerådet
- KR 16/22** Rekrutteringsstilling i rDnk - Prest under utdanning
- KR 17/22** Ressursbanken - videre utvikling og spørsmål om retningslinjer
- KR 18/22** Kirkemøtet 2022 – saksliste og program
- KR 19/22** Kirkelig organisering – status og videre prosess
- KR 20/22** Supplerende oppnevning – KVs generalforsamling
- KR 21/22** Oppnevning av ny nemnd for gudstjenesteliv (NFG) for perioden 2022-2025

KR 03/22 Godkjenning av innkalling og saksliste

Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten.

KR 04/22 Orienteringssaker

KR 04.1/22 Muntlig orientering ved KR, MKR, SKR, BM og DnkU

Kirkerådet ved direktør:

- Sekretariatet gjennomførte semestersamling 9. februar med lunsj og faglig innhold.
- Vi har gitt innspill til de graderte tiltakspakkene for smittevern som forberedes av regjeringen.
- Gunn Schärer har tiltrådt som avdelingsdirektør for økonomi og virksomhetsstyring.
- Internettvalgstyret har hatt sitt første møte. Referatene fra deres møter blir referatsaker fremover.
- Tildelingsregelverket for støtte til nomineringsgrupper er ferdigstilt og godkjent.
- Etter forrige tariffoppgjør ble det oppnevnt partssammensatte utvalg som ser på tilleggslønssystem og samordning av lønssystemene i KA-sektoren.

- Inger Kari Stensrud er tilsatt som eiendomssjef, og sak om opprettelse av eiendomsselskap kommer til Kirkerådet i løpet av våren.
- Regjeringen har tatt stilling til 24 Ovf-eide eiendommer det var uenighet om, og kirken overtar 19 av dem. Tre eiendommer gjenstår – Granavolden, Nye kirkens hus og Oslo bispegård – dette er næringsbygg som behandles særskilt.
- Det er startet et samarbeid med Riksantikvaren om kirkebevaringsprogrammet, og i løpet av året skal det tegnes ut ulike modeller for forvaltningen innenfor programmet. KR/KA utgjør kirkens delegasjon i arbeidet.
- En befolkningsundersøkelse om holdninger til og erfaringer med kirkelig gravferd presenteres i nær fremtid.
- KR/KA og er i dialog med departementet om strømstøtte til kirker i de områdene hvor strømprisene er et problem.
- KR overtok Nettkirken fra Sjømannskirken for et år siden. Dette er en del av «kirke på nett»-satsingen og 1.febr ble nytt verktøy som sikrer personvern og informasjonssikkerhet, lansert.
- Kirken.no oppgraderes kontinuerlig teknisk og innholdsmessig.
- Gravplass.no er opprettet som en egen side fellesrådene kan bruke, for å skille ut gravplassforvaltningen fra den kirkelige virksomheten.
- Demokrati- og folkevalgtutvalget har levert sin rapport.
- Kirken har bidratt med å tilgjengeliggjøre pedagogisk opplegg for «sier vi» fra Kirkelig dialogsenter i Oslo på SubjectAid.
- «Baptism in times of change» - luthersk samarbeidsprosjekt i Norden om dåp er lagt inn som orienteringssak.
- Som del av samarbeidsavtalen med KIFO har vi blitt enige om kortsiktige prosjekter i 2022 om menighetenes opplevelse av ordningen med Grønne menigheter og andrekarriereprester og hvordan de opplever sin tjeneste i Den norske kirke.

Mellomkirkelig råd ved leder

- Rådet har behandlet en sak om fornyelse av Kirkeuka for fred i Israel og Palestina, som løftes til kirkeukekomiteen.
- Kjersti Gautestad Norheim har skrevet leder i Luthersk kirketidende om Den lokale kirkens globale engasjement
- Boken «populisme og kristendom» er utgitt med støtte fra Mellomkirkelig råd og Bispemøtet

Samisk kirkeråd ved leder

- Sekretariatet hadde et digitalt møte i januar med om lag 50 deltakere som et tilbud til menighetene om hvordan samisk nasjonaldag 6. februar kunne markeres i Den norske kirkes menigheter i hele landet.
- Ved 6. februar-gudstjenesten i Kirkenes ble det lest på skoltesamisk.

- Samisk kirkeråd skal møte svenske og finske samer i forberedelse av fellesmøte i Karlsruhe.
- 4.-5. mai arrangeres forsoningskonferanse i Oslo.

Den norske kirkes ungdomsutvalg ved leder

- Ungdommens kirkemøte 2022 på Sundvollen skal behandle saker om mandat for ungdomsting, universell utforming i kirken, oppfølging av klimasak fra 2021, og fokussaken blir trosopplæring.
- Saksgangen i ungdomsutvalget legges opp mer slik saker til Kirkerådet forberedes, slik at de går gjennom flere lederledd i sekretariatet før det kommer til rådet.
- Planlegger også å endre saksbehandlingen i Ungdommens kirkemøte, slik at den ligner mer på behandlingen i Kirkemøtet med et forslag til vedtak og komitemerknader/innstilling fra komiteen.
- Ungdomsutvalget har hatt samling med lederne i ungdomsrådene, slik at de er orientert om fremdriften og saksvalg for årets Ungdommens kirkemøte. Har også hentet inn erfaringer om gjennomføring av ungdomsting lokalt.
- Skal ha økumenisk ungdomssamling med Norges Kristne Råd og Norges Unge Katolikker, der også ungdomsrådslederne deltar. Norges Kristne Råds medlemmer er også invitert til å sende ungdommer til samlingen.
- Thomas Raadin Iversen er gjenvalgt som nestleder.

Bispemøtet ved preses

- Bispemøtet skal ha et møte med de fire ulike spesialprestetjenestene om deres tjeneste i et livssynsåpent samfunn.
- Skal også ha møte med representanter for de vigslede tjenester om hva vigslingen innebærer, og hvordan en rekrutterer til vigslet tjeneste.
- I utgangspunktet skulle Bispemøtet være på HL-senteret og ha samtaler med dem, men på grunn av gjeldende smittevernregler er det utsatt til høsten.
- Bispemøtet deltok i takkegudstjeneste for Desmond Tutu i samarbeid med NRK.
- Preses har hatt flere møter med statsråder i den nye regjeringen, blant annet knyttet til arbeidet mot 1000-årsjubileet.
- Solidaritetsbesøk i Etiopia med samtaler med representanter fra befolkning, styresmakter og Mekane Yesus-kirken.

KR 04.2/22 Baptism in times of change

KR 04.3/21 Høringssvar fra Kirkerådet til forslag til ny opplæringslov og endringer i friskolelova

KR 04.4/22 Høringssvar fra Kirkerådet – NRK-plakaten

KR 04/22 Vedtak

Kirkerådet tar sakene til orientering.

Enstemmig vedtatt.

KR 05/22 Referatsaker

KR 05.1/22 Referat fra møte i LHBT-utvalget 22. november 2021

KR 05.2/22 Protokoll fra Samisk kirkeråd 02. desember 2021

KR 05.3/22 Protokoll fra Kirkerådets arbeidsutvalg (AU) 12. januar 2022

KR 05.4/22 Protokoll fra Kirkerådets arbeidsgiverutvalg (AGU) 12. januar 2022

KR 05.5/22 Referat fra møte i SMM rådet 17. desember 2021

KR 05.6/22 Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 15.-17. september 2021

KR 05.7/22 Referat fra møte i Komitéen for internasjonale spørsmål (KISP) 13. desember 2021

KR 05.8/22 Protokoll fra møte i Menneskerettighetsutvalget 8. desember 2021

KR 05.9/22 Protokoll fra møte i Den norske kirkes ungdomsutvalg 6.-7. januar 2022

KR 05.10/22 Protokoll fra møte i Kontrollutvalget 30. november 2021

KR 05.11/22 Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 27. januar 2022

KR 05/22 Vedtak

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

Enstemmig vedtatt.

KR 06/22 Høring – rapport fra trosopplæringsutvalget

Sammendrag

Denne saken presenterer i korte trekk det kirkerådsnedsatte trosopplæringsutvalgets arbeid og rapport, og foreslår å sende rapporten «Helhet, integrering og sammenheng i kirkelig undervisning og læring» på høring. Det er behov for en bred samtale og respons ut fra utvalgets rapport og anbefalinger. Høringen er basert på anbefalingene i trosopplæringsutvalgets rapport, men det er gjort en vurdering av hvilke anbefalinger som er gjort om til høringsspørsmål. Det redegjøres for dette i denne saken.

KR 06/22 Forslag til vedtak:

1. Kirkerådet sender rapporten «Helhet, integrering og sammenheng i kirkelig undervisning og læring» på høring med tilhørende oversendelsesbrev og høringsnotat.
2. Kirkerådet igangsetter følgende utredninger som utvalget har pekt på behov for:
  - a. Barnehage/skole-kirkesamarbeidet
  - b. Kriteriene for fordeling av tilskuddet til fellesrådene
3. Kirkerådets direktør gis fullmakt til å ferdigstille høringsdokumentene og elektronisk tilbakemeldingsskjema.

Enstemmig vedtatt.

KR 07/22 Tilsetting av biskop i Borg

Sammendrag

Biskop Atle Sommerfeldt fratrådte sin stilling som biskop i Borg 30. november 2021 ved oppnådd aldersgrense.

Borg bispedømmeråd nominerte på sitt møte 4. november fem kandidater til ny biskop i Borg. Det er:

Kari Mangrud Alvsvåg, domprost i Fredrikstad, Borg bispedømme

Ole Martin Grevstad, personal- og utviklingssjef, Ulsteinvik

Kåre Rune Hauge, prost i Østre BORGESYSSSEL prosti, Borg bispedømme

Harald Hegstad, professor, Oslo

Kristine Sandmæl, prost i Lofoten prost, Sør-Hålogaland bispedømme

Det ble ikke etternominert noen kandidater i den supplerende nominasjonen.

Etter den rådgivende avstemningen foreligger det tre kandidater: Alvsvåg, Hauge og Hegstad. Deres selvpresentasjon finner du [her](#).

Etter den rådgivende avstemningen er Borg bispedømmeråd og biskopene bedt om å uttale seg om hvem av de tre de mener er best skikket til å bli ny biskop i Borg.

Biskopenes uttalelser er unntatt offentlighet, og vil bli sendt Kirkerådets medlemmer pr. post.

Saksbehandling

Stemmene fordelte seg slik:

Kari Mangrud Alvsvåg: 11 stemmer

Kåre Rune Hauge: 1 stemme

Harald Hegstad: 5 stemmer

KR 07/22 Vedtak:

Kirkerådet tilsetter Kari Mangrud Alvsvåg som biskop i Borg bispedømme.

Vedtatt med 11 stemmer.

KR 08/22 Den norske kirkes globale oppdrag - handlingsplan

Sammendrag

Kirkemøtets vedtak i saken «Den norske kirkes globale oppdrag» (KM-sak 09/21) skal følges opp i en handlingsplan for årene 2022–24. Handlingsplanen ble behandlet av Mellomkirkelig råd 27. januar, og rådets merknader er innarbeidet i saksdokumentet til Kirkerådet. Det rapporteres på handlingsplanen etter tre år.

Saksorienteringen gjengir Kirkemøtets vedtak og foreslår tiltak i handlingsplanen knyttet til de ulike vedtakspunktene. Vedtakets punkt 3 identifiserte en rekke globale utfordringer fram mot 2030. Disse vil være tverrgående forutsetninger og perspektiver i handlingsplanen, og de har derfor ikke egne tiltak. Utfordringene listes til slutt i handlingsplanen. De årlige planene for avdeling for kirkefag og økumenikk konkretiserer punktene i handlingsplanen ytterligere med ansvarlig seksjon, samarbeidspartnere og frister for gjennomføring. Her vil det også framgå hvordan de globale utfordringer tas hensyn til i ulike tiltak.

Handlingsplanen er disponert slik:

I	Lokalmenigheten	vedtakspunkt 1
II	Internasjonalt økumenisk samarbeid	vedtakspunkt 2
III	Samhandling, kompetanse og kommunikasjon	vedtakspunkt 4
IV	Tverrgående prioriteringer	vedtakspunkt 3

Av plasshensyn er ikke selve kirkemøtevedtaket gjentatt i forslaget til vedtak, kun punktene i handlingsplanen. Vedtaket inkluderes i den endelige utformingen av handlingsplanen, slik at sammenhengen mellom vedtakets målformuleringer og tiltakene blir tydelige og etterprøvbare i rapporteringen.

KR 08/22 Forslag til vedtak

Kirkerådet vedtar «Den norske kirkes globale oppdrag: Handlingsplan 2022–24:» og imøteser rapportering på planen etter tre år.

Den norske kirkes globale oppdrag: Handlingsplan 2022-24

I. Lokalmenigheten

Jf. KM-vedtaket pkt. 1 «Lokal menighet i en verdensvid kirke»

1.
  - a) Utvikle egne ressurser for sammenhengen mellom dåp, sendelse og etterfølgelse, særlig knyttet til åpenbaringstiden.
  - b) Vektlegge sammenhengen mellom dåp og sendelse i Samarbeid menighet og misjons (SMM) arbeid overfor menighetene.
2.
  - a) Inkludere de globale perspektivene i materiellutvikling, kompetanseutvikling og kommunikasjon knyttet til dåps- og trosopplæringen, ved å øke bruken av ressurser fra søsterkirker og økumeniske organisasjoner.
  - b) Gjøre trosopplæringsmateriell, utviklet av SMM-organisasjonene, Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, Changemaker og KFUK-KFUM Norge, lett tilgjengelig i Ressursbanken.
3.
  - a) Gjøre gudstjenesteressurser fra det verdensvide kirkefellesskapet lett tilgjengelig i Ressursbanken.
  - b) Tilby menighetene gudstjenesteressurser til økumeniske og internasjonale merkedager knyttet til et årshjul.
  - c) Legge til rette for at menigheter kan feire digitale gudstjenester, eller deler av gudstjenesten, sammen med søsterkirker i samarbeid med SMM-organisasjonene og Det lutherske verdensforbund.
4.
  - a) Legge til rette for arbeid med urfolks trostradisjoner og åndelighet gjennom ulike digitale plattformer.
  - b) Gjøre menighetene oppmerksomme på muligheten for å velge SMM-misjonsavtaler som omfatter arbeid med urfolk.

- c) Samarbeide med Samisk kirkeråd for videre forskning og videreutvikling av arbeid knyttet til urfolk og forsoning.

5.

- a) Administrere SMM-rådet og et faglig nettverk for ansatte på bispedømme-kontorene og i misjonsorganisasjonene.
- b) Stimulere menighetene til misjonsavtaler gjennom å dele gode eksempler om lokalt misjonsengasjement på Kirkerådets digitale flater, og i inspirasjonssamlinger og fagsamlinger.
- c) Gjennom strategiske samlinger og direktekommunikasjon oppmuntre menighetene til å støtte «kirkebyggende» misjonsavtaler i i søsterkirkene.

6.

- a) Synliggjøre Kirkens Nødhjelps arbeid i satsningen på diakoni, og samarbeide med Kirkens Nødhjelp for å løfte fram kirkens internasjonale diakoni gjennom ressursmaterieell, webinarer, fagsamlinger og andre kompetansehevingstiltak for kirkelige ansatte, folkevalgte og frivillige.
- b) Promotere fastetiden og Kirkens Nødhjelps fasteaksjon som hele menighetens tid og aksjon for internasjonal diakoni og bredt solidarisk samarbeid.
- c) Oppfordre menighetene til å gi juleoffer til Kirkens Nødhjelp og oppfordre til deltakelse i humanitære innsamlingsaksjoner i regi av Kirkens Nødhjelp.
- d) Ivareta den nasjonale samarbeidsavtalen mellom Kirkens Nødhjelp og Mellomkirkelig råd.

7.

- a) Sørge for tilgjengelige og oppdaterte oversikter over nasjonale søsterkirke-avtaler og avtaler på bispedømmenivå for bedre koordinering og samarbeid.
- b) Utarbeide en veiledning for menigheter og bispedømmer om søsterkirkesamarbeid.

8.

- a) Stimulere menighetene til å styrke det lokale økumeniske arbeidet i samarbeid med Norges Kristne Råd gjennom å promotere økumeniske bønneuker og fellestiltak knyttet til merkedager.
- b) Ivareta samarbeidet med dialogsentrene i bispedømmene, Dialogforum Østfold og de særlige avtalene med Areopagos og Kirkelig dialogsentre i Oslo.
- c) Følge opp «Handlingsplan for kristne migranter» og samarbeidsavtalen med KIA og NMS.

II Internasjonalt økumenisk samarbeid

Jf. KM-vedtak pkt. 2 «Et støttende og forpliktende fellesskap»

1.

- a) Utarbeide en oversikt over vennskapsmenigheter og misjonsavtaler med medlemskirker i Det lutherske verdensforbund med tanke på samordning, synliggjøring og erfaringsdeling for å styrke fellesskapet i LVF (jf. pkt. 8 b).
  - b) Fornye samarbeidsavtalene og utarbeide kortfattede handlingsplaner med vennskapskirkene i Sør-Afrika (ELCSA), Brasil (IECLB) og Det hellige land (ELCJHL).
  - c) Lage oversikt over organisasjoner som samarbeider med medlemskirker i LVF og oppfordre menighetene til å prioritere offer til disse.
- 2.
- a) Delta i styrende organer, kommisjoner og arbeidsgrupper i Kirkenes verdensråd og bidra med innsikt og erfaringer fra Den norske kirke, samt bringe globale impulser og utfordringer tilbake til kirkene i Norge.
- 3.
- a) Prioritere Konferansen av europeiske kirker i europeisk økumenisk samarbeid, med et særlig søkelys på kirkens rolle i det offentlige rom.
  - b) Med utgangspunkt i Nådens fellesskap søke nærmere samarbeid med Metodistkirken i Norge og Norden (United Methodist Church) for samarbeid i Konferansen av europeiske kirker og Community of Protestant Churches in Europe.
  - c) Ivareta deltakelsen i Porvoo-samarbeidet og medlemskapet i Communion of Protestant Churches in Europe.
- 4.
- a) Vektlegge bedre ressursutnyttelse, omstilling og fornyelse av arbeidsformer og organisering i det økumeniske samarbeidet, som setter organisasjonene i stand til å møte utfordringene i årene framover gjennom deltakelse i LVF, KV og KEKs styrende organer og nordisk koordinering. Dette skjer i samarbeid med NKR og KN.
  - b) Tilby erfaring og kompetanse fra Den norske kirkes arbeid med fornyelse og utviklingsutvikling gjennom aktiv norsk deltagelse i styrende organer og i ulike arbeidsgrupper.
  - c) Følge opp Kirkemøtets vedtak om å øke de økonomiske bidragene til økumeniske organisasjoner i forbindelse med årlig behandling av budsjett.
  - d) Være en aktiv og konstruktiv medlemskirke i forbindelse med generalforsamlingene (KV 2022, LVF og KEK 2023) og bruke generalforsamlingene til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke og håndtere de utfordringer og forventninger vi møtes med.
  - e) Forberede, delta og følge opp Den norske kirkes deltakelse under KV, LVF og KEKs generalforsamling, og bruke generalforsamlingene til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke.
  - f) Informere utdanningsinstitusjonene, fagforeninger og andre med ansvar for fagutvikling om studietilbud ved de økumeniske institusjonene i Bossey (KV) og Strasbourg (LVF). Formidle mulighet til å delta på digitale webinarer og konferanser i de økumeniske organisasjonene og hos søsterkirker til kirkens ansatte.

III Samhandling, kompetanse og kommunikasjon

Jf. KM-vedtak pkt. 4 «Samhandling og synlighet»

1.

- a) Utarbeide en handlingsplan for kirkens samarbeid med Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, SMM-organisasjonene, barne- og ungdomsorganisasjoner og andre norske organisasjoner som samarbeider med økumeniske organisasjoner og søsterkirker.
- b) Vurdere behovet for revidering av SMMs grunnlagsdokument og vedta nytt strategidokument i SMM-rådet.
- c) Arbeide for at SMM-organisasjonene knytter seg nærmere til de økumeniske organisasjonene bl.a. ved å invitere dem med på møter og besøk til Genève.
- d) Oppmuntre NORME til å melde seg inn i KVs kommisjon for misjon og evangelisering.

2.

- a) Tilrettelegge for at Kirkerådets ungdomsutvalg gjennomfører studiereise til Genève.
- b) Styrke samarbeidet mellom ungdomsutvalget og Ecumenical Youth Council in Europe.
- c) Bidra til ungdomsdeltakelse på Youth Forum under KVs generalforsamling.
- d) Sikre at det blir en ungdomsdelegat til LVFs generalforsamling.

3.

- a) Utgi og lansere «Økumenisk diakoni»-dokumentet fra Kirkenes verdensråd.
- b) Gjennomføre webinarer, e-læringskurs og introduksjon for nye medarbeidere med globale og økumeniske tema.
- c) Formidle ressurser og impulser fra de økumeniske generalforsamlingene til menighetene gjennom nyhetsbrev, Ressursbanken og andre digitale flater.
- d) Gjennomføre kompetansehevingstiltak i samarbeid med utdanningsinstitusjoner og organisasjoner (jf. pkt. 2e).

4.

- a) Synliggjøre kirkens økumeniske og internasjonale engasjement regelmessig i Den norske kirkes nyhetsbrev.
- b) Tilby oppdaterte ressurser om Den norske kirkes globale engasjement og samarbeidsrelasjoner i Ressursbanken.
- c) Dele «gode historier» fra søsterkirker på kirkens digitale flater og synliggjøre arbeidet til organisasjonene Den norske kirke samarbeider med i sitt internasjonale arbeid.

IV Tverrgående prioriteringer

Jf. KM-vedtak pkt. 4 «Globale utfordringer»

Handlingsplanen skal fremme følgende prioriteringer gjennom tiltakene som omtales i de foregående tiltakspunktene.

- Formidle evangeliet om frelsen i Jesus Kristus gjennom ord og handling.
- Fremme kirkens enhet gjennom teologiske læresamtaler.
- Formidle Guds kjærlighet til skaperverket, ved å bringe håp og arbeide for forsoning og fred.
- Utføre kirkens diakonale oppdrag gjennom nestekjærlighet og solidaritet, bidra til å endre samfunnsmessige strukturer som fratar mennesker verd og rettigheter, og ved å tale imot makt når makten fører til urett.
- Videreutvikle en misjonsforståelse basert på de marginalisertes perspektiv, hvor mennesker med ulik tilhørighet til kirkelige fellesskap, ulike livsvilkår, alder, etnisitet, kultur, identitet og funksjonsevne er subjekter og ressurser i kirkens misjon.
- Delta aktivt i samarbeidet mellom lutherske og ortodokse kirker i Barentsregionen (Samarbeidsrådet for Kristne Kirker i Barentsregionen).
- Styrke urfolkssamarbeidet i Norden og i Kirkenes verdensråd.
- Fremme bærekraftsmålene, med særlig vekt på klima- og naturkrise, økende fattigdom og ulikhet, i tråd med prioriteringene i Det lutherske verdensforbund og Kirkenes verdensråd.
- Samarbeide for menneskerettigheter, med særlig vekt på trosfrihet, sivile rettigheter, migranter, likestilling, urfolk og minoriteter. En særlig prioritering er arbeidet for å støtte trossøsken som diskrimineres og forfølges for sin tros skyld.
- Skape trygge og åpne samfunn ved å styrke demokratiet og sivilsamfunns handlingsrom og å motarbeide polarisering, rasisme, antisemittisme og fremmedfrykt.
- Bidra i arbeidet mot atomvåpen og for rettferdig fred i områder med krig og konflikt.
- Delta i bilaterale og multilaterale dialoger med andre religioner og arbeide med religionsteologi.

Saksbehandling

Turid Håland og **Therese Aas Utgård** fremmet følgende forslag til handlingsplanens del I, nytt punkt 5d:

Understøtte og videreføre aksjonen «Sammen som kirke i hele verden»

Vedtatt ved konsensus

Sara Ellen Anne Eira fremmet følgende endringsforslag til handlingsplanens del I, punkt 4 a:

Styrke og legge til rette for arbeid med urfolks trostradisjoner og åndelighet, gjennom for eksempel både deltakelse og materiell på ulike digitale plattformer.

Vedtatt ved konsensus

KR 08/22 Vedtak

Kirkerådet vedtar «Den norske kirkes globale oppdrag: Handlingsplan 2022–24:» og imøteser rapportering på planen etter tre år.

Den norske kirkes globale oppdrag: Handlingsplan 2022-24

I. Lokalmenigheten

Jf. KM-vedtaket pkt. 1 «Lokal menighet i en verdensvid kirke»

1.

- a) Utvikle egne ressurser for sammenhengen mellom dåp, sendelse og etterfølgelse, særlig knyttet til åpenbaringstiden.
- b) Vektlegge sammenhengen mellom dåp og sendelse i Samarbeid menighet og misjons (SMM) arbeid overfor menighetene.

2.

- a) Inkludere de globale perspektivene i materiellutvikling, kompetanseutvikling og kommunikasjon knyttet til dåps- og trosopplæringen, ved å øke bruken av ressurser fra søsterkirker og økumeniske organisasjoner.
- b) Gjøre trosopplæringsmateriell, utviklet av SMM-organisasjonene, Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, Changemaker og KFUK-KFUM Norge, lett tilgjengelig i Ressursbanken.

3.

- a) Gjøre gudstjenesteressurser fra det verdensvide kirkefellesskapet lett tilgjengelig i Ressursbanken.
- b) Tilby menighetene gudstjenesteressurser til økumeniske og internasjonale merkedager knyttet til et årshjul.
- c) Legge til rette for at menigheter kan feire digitale gudstjenester, eller deler av gudstjenesten, sammen med søsterkirker i samarbeid med SMM-organisasjonene og Det lutherske verdensforbund.

4.
  - a) Styrke og legge til rette for arbeid med urfolks trostradisjoner og åndelighet, gjennom for eksempel både deltakelse og materiell på ulike digitale plattformer.
  - b) Gjøre menighetene oppmerksomme på muligheten for å velge SMM-misjonsavtaler som omfatter arbeid med urfolk.
  - c) Samarbeide med Samisk kirkeråd for videre forskning og videreutvikling av arbeid knyttet til urfolk og forsoning.
5.
  - a) Administrere SMM-rådet og et faglig nettverk for ansatte på bispedømme-kontorene og i misjonsorganisasjonene.
  - b) Stimulere menighetene til misjonsavtaler gjennom å dele gode eksempler om lokalt misjonsengasjement på Kirkerådets digitale flater, og i inspirasjonssamlinger og fagsamlinger.
  - c) Gjennom strategiske samlinger og direktekommunikasjon oppmuntre menighetene til å støtte «kirkebyggende» misjonsavtaler i i søsterkirkene.
  - d) Understøtte og videreføre aksjonen «Sammen som kirke i hele verden».
6.
  - a) Synliggjøre Kirkens Nødhjelps arbeid i satsningen på diakoni, og samarbeide med Kirkens Nødhjelp for å løfte fram kirkens internasjonale diakoni gjennom ressursmateriell, webinarer, fagsamlinger og andre kompetansehevingstiltak for kirkelige ansatte, folkevalgte og frivillige.
  - b) Promotere fastetiden og Kirkens Nødhjelps fasteaksjon som hele menighetens tid og aksjon for internasjonal diakoni og bredt solidarisk samarbeid.
  - c) Oppfordre menighetene til å gi juleoffer til Kirkens Nødhjelp og oppfordre til deltakelse i humanitære innsamlingsaksjoner i regi av Kirkens Nødhjelp.
  - d) Ivareta den nasjonale samarbeidsavtalen mellom Kirkens Nødhjelp og Mellomkirkelig råd.
7.
  - a) Sørge for tilgjengelige og oppdaterte oversikter over nasjonale søsterkirke-avtaler og avtaler på bispedømmenivå for bedre koordinering og samarbeid.
  - b) Utarbeide en veiledning for menigheter og bispedømmer om søsterkirkesamarbeid.
8.
  - a) Stimulere menighetene til å styrke det lokale økumeniske arbeidet i samarbeid med Norges Kristne Råd gjennom å promotere økumeniske bønneuker og fellestiltak knyttet til merkedager.
  - b) Ivareta samarbeidet med dialogsentrene i bispedømmene, Dialogforum Østfold og de særlige avtalene med Areopagos og Kirkelig dialogsentert i Oslo.
  - c) Følge opp «Handlingsplan for kristne migranter» og samarbeidsavtalen med KIA og NMS.

II Internasjonalt økumenisk samarbeid

Jf. KM-vedtak pkt. 2 «Et støttende og forpliktende fellesskap»

1.

- a) Utarbeide en oversikt over vennskapsmenigheter og misjonsavtaler med medlemskirker i Det lutherske verdensforbund med tanke på samordning, synliggjøring og erfaringsdeling for å styrke fellesskapet i LVF (jf. pkt. 8 b).
- b) Fornye samarbeidsavtalene og utarbeide kortfattede handlingsplaner med vennskapskirkene i Sør-Afrika (ELCSA), Brasil (IECLB) og Det hellige land (ELCJHL).
- c) Lage oversikt over organisasjoner som samarbeider med medlemskirker i LVF og oppfordre menighetene til å prioritere offer til disse.

2.

- a) Delta i styrende organer, kommisjoner og arbeidsgrupper i Kirkenes verdensråd og bidra med innsikt og erfaringer fra Den norske kirke, samt bringe globale impulser og utfordringer tilbake til kirkene i Norge.

3.

- a) Prioritere Konferansen av europeiske kirker i europeisk økumenisk samarbeid, med et særlig søkelys på kirkens rolle i det offentlige rom.
- b) Med utgangspunkt i Nådens fellesskap søke nærmere samarbeid med Metodistkirken i Norge og Norden (United Methodist Church) for samarbeid i Konferansen av europeiske kirker og Community of Protestant Churches in Europe.
- c) Ivareta deltakelsen i Porvoo-samarbeidet og medlemskapet i Communion of Protestant Churches in Europe.

4.

- a) Vektlegge bedre ressursutnyttelse, omstilling og fornyelse av arbeidsformer og organisering i det økumeniske samarbeidet, som setter organisasjonene i stand til å møte utfordringene i årene framover gjennom deltakelse i LVF, KV og KEKs styrende organer og nordisk koordinering. Dette skjer i samarbeid med NKR og KN.
- b) Tilby erfaring og kompetanse fra Den norske kirkes arbeid med fornyelse og utvikling gjennom aktiv norsk deltagelse i styrende organer og i ulike arbeidsgrupper.
- c) Følge opp Kirkemøtets vedtak om å øke de økonomiske bidragene til økumeniske organisasjoner i forbindelse med årlig behandling av budsjett.
- d) Være en aktiv og konstruktiv medlemskirke i forbindelse med generalforsamlingene (KV 2022, LVF og KEK 2023) og bruke generalforsamlingene til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke og håndtere de utfordringer og forventninger vi møtes med.

- e) Forberede, delta og følge opp Den norske kirkes deltakelse under KV, LVF og KEKs generalforsamling, og bruke generalforsamlingene til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke.
- f) Informere utdanningsinstitusjonene, fagforeninger og andre med ansvar for fagutvikling om studietilbud ved de økumeniske institusjonene i Bossey (KV) og Strasbourg (LVF). Formidle mulighet til å delta på digitale webinarer og konferanser i de økumeniske organisasjonene og hos søsterkirker til kirkens ansatte.

III **Samhandling, kompetanse og kommunikasjon**

Jf. KM-vedtak pkt. 4 «Samhandling og synlighet»

1.

- a) Utarbeide en handlingsplan for kirkens samarbeid med Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, SMM-organisasjonene, barne- og ungdomsorganisasjoner og andre norske organisasjoner som samarbeider med økumeniske organisasjoner og søsterkirker.
- b) Vurdere behovet for revidering av SMMs grunnlagsdokument og vedta nytt strategidokument i SMM-rådet.
- c) Arbeide for at SMM-organisasjonene knytter seg nærmere til de økumeniske organisasjonene bl.a. ved å invitere dem med på møter og besøk til Genève.
- d) Oppmuntre NORME til å melde seg inn i KVs kommisjon for misjon og evangelisering.

2.

- a) Tilrettelegge for at Kirkerådets ungdomsutvalg gjennomfører studiereise til Genève.
- b) Styrke samarbeidet mellom ungdomsutvalget og Ecumenical Youth Council in Europe.
- c) Bidra til ungdomsdeltakelse på Youth Forum under KVs generalforsamling.
- d) Sikre at det blir en ungdomsdelegat til LVFs generalforsamling.

3.

- a) Utgi og lansere «Økumenisk diakoni»-dokumentet fra Kirkenes verdensråd.
- b) Gjennomføre webinarer, e-læringskurs og introduksjon for nye medarbeidere med globale og økumeniske tema.
- c) Formidle ressurser og impulser fra de økumeniske generalforsamlingene til menighetene gjennom nyhetsbrev, Ressursbanken og andre digitale flater.
- d) Gjennomføre kompetansehevingstiltak i samarbeid med utdanningsinstitusjoner og organisasjoner (jf. pkt. 2e).

4.

- a) Synliggjøre kirkens økumeniske og internasjonale engasjement regelmessig i Den norske kirkes nyhetsbrev.
- b) Tilby oppdaterte ressurser om Den norske kirkes globale engasjement og samarbeidsrelasjoner i Ressursbanken.
- c) Dele «gode historier» fra søsterkirker på kirkens digitale flater og synliggjøre arbeidet til organisasjonene Den norske kirke samarbeider med i sitt internasjonale arbeid.

IV Tverrgående prioriteringer

Jf. KM-vedtak pkt. 4 «Globale utfordringer»

Handlingsplanen skal fremme følgende prioriteringer gjennom tiltakene som omtales i de foregående tiltakspunktene.

- Formidle evangeliet om frelsen i Jesus Kristus gjennom ord og handling.
- Fremme kirkens enhet gjennom teologiske læresamtaler.
- Formidle Guds kjærlighet til skaperverket, ved å bringe håp og arbeide for forsoning og fred.
- Utføre kirkens diakonale oppdrag gjennom nestekjærlighet og solidaritet, bidra til å endre samfunnsmessige strukturer som fratår mennesker verd og rettigheter, og ved å tale imot makt når makten fører til urett.
- Videreutvikle en misjonsforståelse basert på de marginalisertes perspektiv, hvor mennesker med ulik tilhørighet til kirkelige fellesskap, ulike livsvilkår, alder, etnisitet, kultur, identitet og funksjonsevne er subjekter og ressurser i kirkens misjon.
- Delta aktivt i samarbeidet mellom lutherske og ortodokse kirker i Barentsregionen (Samarbeidsrådet for Kristne Kirker i Barentsregionen).
- Styrke urfolkssamarbeidet i Norden og i Kirkenes verdensråd.
- Fremme bærekraftsmålene, med særlig vekt på klima- og naturkrise, økende fattigdom og ulikhet, i tråd med prioriteringene i Det lutherske verdensforbund og Kirkenes verdensråd.
- Samarbeide for menneskerettigheter, med særlig vekt på trosfrihet, sivile rettigheter, migranter, likestilling, urfolk og minoriteter. En særlig prioritering er arbeidet for å støtte trossøsken som diskrimineres og forfølges for sin tros skyld.
- Skape trygge og åpne samfunn ved å styrke demokratiet og sivilsamfunns handlingsrom og å motarbeide polarisering, rasisme, antisemittisme og fremmedfrykt.
- Bidra i arbeidet mot atomvåpen og for rettferdig fred i områder med krig og konflikt.
- Delta i bilaterale og multilaterale dialoger med andre religioner og arbeide med religionsteologi.

Enstemmig vedtatt.

KR 09/22 Mer himmel på en truet jord – Kirkerådets handlingsplan 2022-2024

Sammendrag

Denne saken er en oppfølging av saken KM 15/21 «Mer himmel på en truet jord- Den norske kirkes arbeid med klima, miljø og bærekraft mot 2030» på Kirkemøtet 2021.

Realiseringen av vedtaket i denne saken berører alle enheter i Den norske kirke, og dreier seg om perioden helt frem mot 2030. Denne handlingsplanen har hovedfokus på hvordan Kirkerådet skal iverksette oppfølgingen av de 26 punktene i vedtaket i treårsperioden 2022-2024.

KR 09/22 Forslag til vedtak

Kirkerådet vedtar følgende handlingsplan til «Mer himmel på en truet jord- Den norske kirkes arbeid med klima, miljø og bærekraft» for perioden 2022-2024 og ber om rapportering på handlingsplanen etter dette.

Kirkerådet ber om at det i forbindelse med rapporteringen også skisseres hvordan Den norske kirke skal fortsette å redusere egne utslipp fram mot 2030.

- 1.1.1 Utarbeide «grønt årshjul» for menigheter med tider for faste og fest, kontemplasjon og aksjon, og utvikle og gjøre tilgjengelig ressurser for bønn, bibelstudie- og samtalegrupper, stillhet, meditasjon og sorgarbeid.
- 1.2.1 Utvikle e-læringskurs om bærekraftsmålene.
- 1.3.1 Utvikle pedagogiske ressurser til Bærekraftsboka og Bispemøtets hefte «Guds skaperverk – vårt hjem».
- 1.4.1 Utvikle plattform for teologi og handlingsplaner i møte med klimatrusselen i samarbeid med andre kirkesamfunn i Norge og skape interreligiøse allianser bl.a. gjennom samarbeid i STL.
- 1.4.2 Utvikle webinar og ressurser for grønn religionsdialog og felles klima- og miljøsamhandling.
- 2.1.1 Fastsette retningslinjer for reising for ansatte og folkevalgte, og drøfte resultater og videre tiltak for ansatte årlig i nasjonalt kontaktmøte.
- 2.1.2 Sikre reduksjon i utslipp fra biltransport gjennom forsøksprosjekt med bruk av elbiler ved tjenestereiser og etablering av avtaler med bilkollektiver som virksomheter i Den norske kirke kan benytte seg av.

- 2.1.3 Opprette et klimafond av kompensasjonsmidler for klimautslipp ved reising, og utvikle kriterier for årlig innbetaling og for bruk av fondet.
- 2.2.1 Gjennomføre i samarbeid med KA årlig digitalt kurs for kirkelige fellelråd om hvordan de kan bli miljøfyrtårn eller grønt fellelråd.
- 2.2.2 Gjennomføre klimafotavtrykksanalyse i 2023 for året 2022 med påfølgende utvikling av klimabudsjetter og råd om tiltak.
- 2.2.3 Innarbeide klima- og miljøperspektiver i arbeid med kirkebevaringsprogrammet og i egen eiendomsforvaltning.
- 2.2.4 Innarbeide klimafotavtrykk som kriterium i forbindelse med søknader knyttet til nye kirkebygg.
- 2.3.1 Inkludere krav om rettferdig handel og bærekraft ved innkjøp, anskaffelser og kapitalforvaltning i Kirkemøtesak om økonomisk etikk til Kirkemøtet 2022.
- 2.4.1 Følge opp partssammensatt utvalg med konkrete tiltak om arbeidsgiverpolitikk som fremmer bærekraft og stille krav til bispedømmene om måloppnåelse.
- 2.5.1 Justere investeringsstrategien slik at egen kapital brukes til å fremme bærekraft.
- 2.6.1 Utrede ulike kompensasjonsordninger med sikte på valg av kompensasjonsordning før 2030.
- 2.7.1 Videreutvikle og promotere «grønne menigheter» som et godt verktøy for rekruttering av nye og oppfølging av eksisterende grønne menigheter, bl.a. gjennom involvering av kirkens ungdom i dette arbeidet.
- 2.8.1 Lage e-læringskurs om hvordan Miljøfyrtårnportalen kan brukes til å registrere grønn menighet.
- 2.9.1 Følge opp at bispedømmerådene vedtar egne handlingsplaner og spesifisere Kirkerådets handlingsplan når det gjelder prioriteringer i forhold til tid, ansvar, samarbeid og budsjett.
- 3.1.1 Etablere en kommunikasjonsstrategi for å få frem kirkens unike stemme i offentligheten.
- 3.1.2 Sikre at nasjonale kirkeledere deltar på arenaer hvor klima og miljø diskuteres.
- 3.1.3 Fortsette strategisk påvirkningsarbeid i nært samarbeid med andre aktører.
- 3.2.1 Jobbe kontinuerlig i og gjennom ForUM for utvikling og miljø, Klimavalgalliansen, Broen til framtiden og andre samarbeidskonstellasjoner i Norge og globalt (Gjelder også 3.3.1)

- 3.4.1 Utvikle kurs, for eksempel e-læringskurs, om samers natursyn, deres teologiske perspektiver og tilhørende praktiske konsekvenser for vår bruk av natur.
- 3.5.1 Tematisere forbrukersamfunnet som en etisk utfordring i den offentlige debatt og iverksette kampanjer der noen går foran og gjør klima- og miljøvennlige valg for endret livsstil.
- 3.6.1 Utvikle og spre kunnskap om biologisk mangfold, samt iverksette konkrete tiltak knyttet til kirkens egne arealer, eller arealer som kirken forvalter for samfunnet. Delta i ForUM-samarbeid om biologisk mangfold
- 3.7.1 Promotere Kirkens Nødhjelps fasteaksjon og «grønne misjonsprosjekter» som en del av grønne menigheters arbeid, samt fortsette deltakelsen i økumeniske, interreligiøse og internasjonale samarbeidsfora
- 3.7.2 I forberedelsen til og oppfølging etter generalforsamlingene i KV (2022), LVF, KEK (2023) og CCME (klima-flyktning), bruke vår innflytelse strategisk, blant annet knyttet til tilstøtende temaer som bærekraftsmålene.
- 3.8.1 Synliggjøre SKRs arbeid med urfolks erfaringer og engasjement for klima og miljø, blant annet gjennom deltakelse på Broen til framtiden.
- 3.9.1 Ivareta dette perspektivet bl.a. gjennom arbeidet med Bærekraftsboka og konferansen Broen til framtiden.
- 4.1.1 Kartlegge og bruke eksisterende teologiske, pedagogiske, økumeniske, økologiske og interreligiøse ressurser.
- 4.2.1 Inkludere perspektiver på bærekraft, klima og miljø i arbeidet med revisjon av plan for trosopplæring.
- 4.3.1 Bidra til erfaringsutveksling av gode lokale tiltak gjennom arbeidet med Grønn menighet. Etablere noen gode nasjonale felles tiltak og ordninger.
- 4.3.2 Motivere til lokalt samarbeid gjennom gjenbruksbutikkene.
- 4.4.1 Utarbeide ressurser i samarbeid med retreatbevegelsen, Korsveibevegelsen, samarbeidende organisasjoner og andre.

Saksbehandling

Therese Egebakken fremmet følgende endringsforslag:

Punkt 1.2.1 strykes

Forslaget ble trukket.

Punkt 3.1.3 strykes

Forslaget ble trukket.

Sara Ellen Anne Eira fremmet følgende endringsforslag:

Punkt 2.3.1 endres til:

Inkludere krav om rettferdig, *kortreist* handel og bærekraft ved innkjøp, anskaffelser og kapitalforvaltning i Kirkemøtesak om økonomisk etikk til Kirkemøtet 2022.

Forslaget ble trukket.

Punkt 3.4.1 endres til:

Utvikle kurs, for eksempel e-læringskurs, om *samisk tilnærming og syn på skaperverket, som teologiske perspektiver* og tilhørende praktiske konsekvenser for vår bruk av natur.

Forslaget ble ivaretatt i direktørens endrede forslag.

Linn Strømme Hummelvoll fremmet følgende endringsforslag til punkt 4.1.1:

Kartlegge og bruke eksisterende teologiske, pedagogiske, økumeniske, økologiske og interreligiøse ressurser, og *bidra til erfaringsutveksling rundt lokale samtale- og studiegrupper knyttet til klima og miljø.*

Forslaget ble trukket.

Direktøren endret sitt forslag til vedtak til:

- 1.1.1 Utarbeide «grønt årshjul» for menigheter med tider for faste og fest, kontemplasjon og aksjon, og utvikle og gjøre tilgjengelig ressurser for bønn, bibelstudie- og samtalegrupper, stillhet, meditasjon og sorgarbeid.
- 1.1.2 *Utarbeide ressurser for forkynnelse og trosopplæring.*
- 1.2.1 Utvikle e-læringskurs om *sammenhengen mellom bærekraftsmålene og kirkens oppdrag.*
- 1.3.1 Utvikle pedagogiske ressurser til Bærekraftsboka og Bispemøtets hefte «Guds skaperverk – vårt hjem».
- 1.4.1 Utvikle plattform for teologi og handlingsplaner i møte med klimatrusselen i samarbeid med andre kirkesamfunn i Norge og skape interreligiøse allianser bl.a. gjennom samarbeid i STL.
- 1.4.2 Utvikle webinar og ressurser for grønn religionsdialog og felles klima- og miljøsamhandling.
- 2.1.1 Fastsette retningslinjer for reising for ansatte og folkevalgte, og drøfte resultater og videre tiltak for ansatte årlig i nasjonalt kontaktmøte.

- 2.1.2 Sikre reduksjon i utslipp fra biltransport gjennom forsøksprosjekt med bruk av elbiler ved tjenestereiser og etablering av avtaler med bilkollektiver som virksomheter i Den norske kirke kan benytte seg av.
- 2.1.3 Opprette et klimafond av kompensasjonsmidler for klimautslipp ved reising, og utvikle kriterier for årlig innbetaling og for bruk av fondet.
- 2.2.1 Gjennomføre i samarbeid med KA årlig digitalt kurs for kirkelige fellesråd om hvordan de kan bli miljøfyrtårn eller grønt fellesråd.
- 2.2.2 Gjennomføre klimafotavtryksanalyse i 2023 for året 2022 med påfølgende utvikling av klimabudsjetter og råd om tiltak.
- 2.2.3 Innarbeide klima- og miljøperspektiver i arbeid med kirkebevaringsprogrammet og i egen eiendomsforvaltning.
- 2.2.4 Innarbeide klimafotavtrykk som kriterium i forbindelse med søknader knyttet til nye kirkebygg.
- 2.3.1 Inkludere krav om rettferdig handel og bærekraft ved innkjøp, anskaffelser og kapitalforvaltning i Kirkemøtesak om økonomisk etikk til Kirkemøtet 2022.
- 2.4.1 Følge opp partssammensatt utvalg med konkrete tiltak om arbeidsgiverpolitikk som fremmer bærekraft og stille krav til bispedømmene om måloppnåelse.
- 2.5.1 Justere investeringsstrategien slik at egen kapital brukes til å fremme bærekraft.
- 2.6.1 Utrede ulike kompensasjonsordninger med sikte på valg av kompensasjonsordning før 2030.
- 2.7.1 Videreutvikle og promotere «grønne menigheter» som et godt verktøy for rekruttering av nye og oppfølging av eksisterende grønne menigheter, bl.a. gjennom involvering av kirkens ungdom i dette arbeidet.
- 2.8.1 Lage e-læringskurs om hvordan Miljøfyrtårnportalen kan brukes til å registrere grønn menighet.
- 2.9.1 Følge opp at bispedømmerådene vedtar egne handlingsplaner og spesifisere Kirkerådets handlingsplan når det gjelder prioriteringer i forhold til tid, ansvar, samarbeid og budsjett.
- 3.1.1 *Etablere en kommunikasjonsstrategi for å få frem kirkens unike stemme om skaperverkets egenverdi, kristen etikk og håp i offentligheten.*
- 3.1.2 Sikre at nasjonale kirkeledere deltar på arenaer hvor klima og miljø diskuteres.

- 3.1.3 Fortsette strategisk påvirkningsarbeid i nært samarbeid med andre aktører.
- 3.2.1 Jobbe kontinuerlig i og gjennom ForUM for utvikling og miljø, Klimavalgalliansen, Broen til fremtiden og andre samarbeidskonstellasjoner i Norge og globalt (Gjelder også 3.3.1)
- 3.4.1 *Utvikle kurs, for eksempel e-læringskurs, om samisk tilnærming og syn på skaperverket, som teologiske perspektiver og praktiske konsekvenser for bruk av natur.*
- 3.5.1 Tematisere forbrukersamfunnet som en etisk utfordring i den offentlige debatt og iverksette kampanjer der noen går foran og gjør klima- og miljøvennlige valg for endret livsstil.
- 3.6.1 Utvikle og spre kunnskap om biologisk mangfold, samt iverksette konkrete tiltak knyttet til kirkens egne arealer, eller arealer som kirken forvalter for samfunnet. Delta i ForUM-samarbeid om biologisk mangfold
- 3.7.1 Promotere Kirkens Nødhjelps fasteaksjon og «grønne misjonsprosjekter» som en del av grønne menigheters arbeid, samt fortsette deltakelsen i økumeniske, interreligiøse og internasjonale samarbeidsfora
- 3.7.2 I forberedelsen til og oppfølging etter generalforsamlingene i KV (2022), LVF, KEK (2023) og CCME (klima-flyktning), bruke vår innflytelse strategisk, blant annet knyttet til tilstøtende temaer som bærekraftsmålene.
- 3.8.1 Synliggjøre SKRs arbeid med urfolks erfaringer og engasjement for klima og miljø, blant annet gjennom deltakelse på Broen til fremtiden.
- 3.9.1 Ivareta dette perspektivet bl.a. gjennom arbeidet med Bærekraftsboka og konferansen Broen til fremtiden.
- 4.1.1 Kartlegge og bruke eksisterende teologiske, pedagogiske, økumeniske, økologiske og interreligiøse ressurser.
- 4.2.1 Inkludere perspektiver på bærekraft, klima og miljø i arbeidet med revisjon av plan for trosopplæring.
- 4.3.1 Bidra til erfaringsutveksling av gode lokale tiltak gjennom arbeidet med Grønn menighet. Etablere noen gode nasjonale felles tiltak og ordninger.
- 4.3.2 Motivere til lokalt samarbeid gjennom gjenbruksbutikkene.
- 4.4.1 Utarbeide ressurser i samarbeid med retreatbevegelsen, Korsveibevegelsen, samarbeidende organisasjoner og andre.

KR 09/22 Vedtak

Kirkerådet vedtar følgende handlingsplan til «Mer himmel på en truet jord- Den norske kirkes arbeid med klima, miljø og bærekraft» for perioden 2022-2024 og ber om rapportering på handlingsplanen etter dette.

Kirkerådet ber om at det i forbindelse med rapporteringen også skisseres hvordan Den norske kirke skal fortsette å redusere egne utslipp fram mot 2030.

- 1.1.1 Utarbeide «grønt årshjul» for menigheter med tider for faste og fest, kontemplasjon og aksjon, og utvikle og gjøre tilgjengelig ressurser for bønn, bibelstudie- og samtalegrupper, stillhet, meditasjon og sorgarbeid.
- 1.1.2 Utarbeide ressurser for forkynnelse og trosopplæring.
- 1.2.1 Utvikle e-læringskurs om sammenhengen mellom bærekraftsmålene og kirkens oppdrag.
- 1.3.1 Utvikle pedagogiske ressurser til Bærekraftsboka og Bispemøtets hefte «Guds skaperverk – vårt hjem».
- 1.4.1 Utvikle plattform for teologi og handlingsplaner i møte med klimatrusselen i samarbeid med andre kirkesamfunn i Norge og skape interreligiøse allianser bl.a. gjennom samarbeid i STL.
- 1.4.2 Utvikle webinar og ressurser for grønn religionsdialog og felles klima- og miljøsamhandling.
- 2.1.1 Fastsette retningslinjer for reising for ansatte og folkevalgte, og drøfte resultater og videre tiltak for ansatte årlig i nasjonalt kontaktmøte.
- 2.1.2 Sikre reduksjon i utslipp fra biltransport gjennom forsøksprosjekt med bruk av elbiler ved tjenestereiser og etablering av avtaler med bilkollektiver som virksomheter i Den norske kirke kan benytte seg av.
- 2.1.3 Opprette et klimafond av kompensasjonsmidler for klimautslipp ved reising, og utvikle kriterier for årlig innbetaling og for bruk av fondet.
- 2.2.1 Gjennomføre i samarbeid med KA årlig digitalt kurs for kirkelige fellelråd om hvordan de kan bli miljøfyrtårn eller grønt fellelråd.
- 2.2.2 Gjennomføre klimafotavtrykksanalyse i 2023 for året 2022 med påfølgende utvikling av klimabudsjetter og råd om tiltak.
- 2.2.3 Innarbeide klima- og miljøperspektiver i arbeid med kirkebevaringsprogrammet og i egen eiendomsforvaltning.
- 2.2.4 Innarbeide klimafotavtrykk som kriterium i forbindelse med søknader knyttet til nye kirkebygg.
- 2.3.1 Inkludere krav om rettferdig handel og bærekraft ved innkjøp, anskaffelser og kapitalforvaltning i Kirkemøtesak om økonomisk etikk til Kirkemøtet 2022.

- 2.4.1 Følge opp partssammensatt utvalg med konkrete tiltak om arbeidsgiverpolitikk som fremmer bærekraft og stille krav til bispedømmene om måloppnåelse.
- 2.5.1 Justere investeringsstrategien slik at egen kapital brukes til å fremme bærekraft.
- 2.6.1 Utrede ulike kompensasjonsordninger med sikte på valg av kompensasjonsordning før 2030.
- 2.7.2 Videreutvikle og promotere «grønne menigheter» som et godt verktøy for rekruttering av nye og oppfølging av eksisterende grønne menigheter, bl.a. gjennom involvering av kirkens ungdom i dette arbeidet.
- 2.8.1 Lage e-læringskurs om hvordan Miljøfyrtårnportalen kan brukes til å registrere grønn menighet.
- 2.9.1 Følge opp at bispedømmerådene vedtar egne handlingsplaner og spesifisere Kirkerådets handlingsplan når det gjelder prioriteringer i forhold til tid, ansvar, samarbeid og budsjett.
- 3.1.1 Etablere en kommunikasjonsstrategi for å få frem kirkens unike stemme om skaperverkets egenverdi, kristen etikk og håp i offentligheten.
- 3.1.2 Sikre at nasjonale kirkeledere deltar på arenaer hvor klima og miljø diskuteres.
- 3.1.3 Fortsette strategisk påvirkningsarbeid i nært samarbeid med andre aktører.
- 3.2.1 Jobbe kontinuerlig i og gjennom ForUM for utvikling og miljø, Klimavalgalliansen, Broen til framtiden og andre samarbeidskonstellasjoner i Norge og globalt (Gjelder også 3.3.1)
- 3.4.1 Utvikle kurs, for eksempel e-læringskurs, om samisk tilnærming og syn på skaperverket, som teologiske perspektiver og praktiske konsekvenser for bruk av natur.
- 3.5.1 Tematisere forbrukersamfunnet som en etisk utfordring i den offentlige debatt og iverksette kampanjer der noen går foran og gjør klima- og miljøvennlige valg for endret livsstil.
- 3.6.1 Utvikle og spre kunnskap om biologisk mangfold, samt iverksette konkrete tiltak knyttet til kirkens egne arealer, eller arealer som kirken forvalter for samfunnet. Delta i ForUM-samarbeid om biologisk mangfold
- 3.7.1 Promotere Kirkens Nødhjelps fasteaksjon og «grønne misjonsprosjekter» som en del av grønne menigheters arbeid, samt fortsette deltakelsen i økumeniske, interreligiøse og internasjonale samarbeidsfora
- 3.7.2 I forberedelsen til og oppfølging etter generalforsamlingene i KV (2022), LVF, KEK (2023) og CCME (klima-flyktning), bruke vår innflytelse

- strategisk, blant annet knyttet til tilstøtende temaer som bærekraftsmålene.
- 3.8.1 Synliggjøre SKRs arbeid med urfolks erfaringer og engasjement for klima og miljø, blant annet gjennom deltakelse på Broen til framtiden.
  - 3.9.2 Ivareta dette perspektivet bl.a. gjennom arbeidet med Bærekraftsboka og konferansen Broen til framtiden.
  - 4.1.1 Kartlegge og bruke eksisterende teologiske, pedagogiske, økumeniske, økologiske og interreligiøse ressurser.
  - 4.2.1 Inkludere perspektiver på bærekraft, klima og miljø i arbeidet med revisjon av plan for trosopplæring.
  - 4.3.1 Bidra til erfaringsutveksling av gode lokale tiltak gjennom arbeidet med Grønn menighet. Etablere noen gode nasjonale felles tiltak og ordninger.
  - 4.3.2 Motivere til lokalt samarbeid gjennom gjenbruksbutikkene.
  - 4.4.1 Utarbeide ressurser i samarbeid med retreatbevegelsen, Korsveibevegelsen, samarbeidende organisasjoner og andre.

Enstemmig vedtatt.

KR 10/22 Kirken som økonomisk aktør og ansvarlig samfunnsforvalter

Sammendrag

Som økonomisk aktør spiller Den norske kirke og dens medlemmer en viktig rolle i arbeidet for bærekraftsmålene og menneskerettigheter, lokalt og nasjonalt. Denne Kirkemøtesaken belyser dette gjennom innledningsvis å redegjøre for det teologiske utgangspunktet og rammeverket for kirkens ansvar som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter, og gjennom en bevisstgjøring om sentrale verdier som menneskeverd, rettferdighet og vern om skaperverket i relasjon til kirkens praksis. Saken utforsker så hvordan kirken som økonomisk aktør og forvalter aktivt kan arbeide for en mer rettferdig verden.

Kirkemøtesaken vil ha sitt primære fokus på kirkens rolle som økonomisk aktør når det gjelder to forhold: kjøp av varer og tjenester, og forvaltning av kapital. I tillegg står rollen kirken har som verdibærer, og mulighet for påvirkning gjennom samarbeidsrelasjoner og myndighetsdialog, sentralt i saken.

Denne behandlingen er førstegangsbehandling av saken. Saken bearbejdes på bakgrunn av Kirkerådets innspill og kommer så tilbake til andregangsbehandling i mars eller juni. Det er fortsatt noen uklarheter knyttet til hvorvidt åpenhetsloven, omtalt på side 5 i dokumentet, gjelder for større virksomheter i Den norske kirke. Dette vil være avklart innen andregangsbehandling av saken.

Kirkerådet drøftet saken og ba om å få den tilbake i mai 2022.

KR 11/22 Retningslinjer for samfunnsansvarlig finansforvaltning

Sammendrag

Kirkerådet vedtok i desember ny investeringsstrategi for Den norske kirkes kapital (KR 110/21). Det ble samtidig informert om at reviderte retningslinjer for samfunnsansvarlig finansforvaltning ville komme til rådets behandling tidlig i 2022 i forbindelse med KM-saken *Kirken som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter*.

Strategien handler om hvordan kapitalforvaltningen skal skje. Retningslinjene (denne sak) handler om hva Dnk kan være investert i.

Retningslinjene skal bidra til at våre plasseringer i finansmarkedet er i samsvar med kirkens grunnverdier.

Nåværende retningslinjer for samfunnsansvarlig finansforvaltning ble vedtatt 25.1.2018 i sak KR 9/18. Forslaget som nå legges fram innebærer en skjerpelse i forhold til gjeldende regler.

KR 11/22 Forslag til vedtak:

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til retningslinjer for samfunnsansvarlig finansforvaltning.

Saksbehandling

Karl Johan Kirkebø fremmet følgende alternative forslag til vedtak:

Saken utsettes og fremmes på nytt i Kirkerådets møte i mars.

Vedtatt ved konsensus.

KR 11/22 Vedtak

Saken utsettes og fremmes på nytt i Kirkerådets møte i mars.

Vedtatt ved konsensus.

KR 12/22 Fjerning av regler om registrering av tilhørige (KM 2022)

Sammendrag

Registrering av tilhørige krever etter dagens lovverk uttrykkelig samtykke fra de foreldre som har foreldreansvar, i tråd med personvernforordningen. Den norske kirke har ikke lenger tilgang til informasjon fra Folkeregisteret om foreldreansvar. En slik registrering vil dermed i praksis falle bort. Kirkerådet foreslår derfor at regler for registrering av tilhørige i kirkeordningen og underliggende regelverk blir opphevet.

Kirkeordningens bestemmelse om at barn av medlemmer regnes som tilhørende Den norske kirke inntil de er myndige, foreslås beholdt.

Endringsforslagene foreslås nå sendt på høring, og det er Kirkemøtet som på et senere tidspunkt eventuelt kan vedta endringer.

KR 12/22 Forslag til vedtak:

1. Kirkerådet foreslår endringer i kirkeordningen, forskrift om Den norske kirkes medlemsregister og regler for innmelding i og utmelding av Den norske kirke, som opphever registreringsplikten for personer som anses å høre inn under Den norske kirke.
2. Forslagene sendes på høring til berørte instanser.

Enstemmig vedtatt.

KR 13/22 Høring om adgangen til å legge vekt på samlivsform ved tilsetting

Sammendrag

Åpen folkekirkes medlemmer på Kirkemøtet har meldt en sak til Kirkemøtet 2022 om at «Den norske kirke skal slutte å benytte seg av unntaket i likestillings- og diskrimineringslovverket».

I dag benytter enkelte kirkelige tilsettingsorganer den adgangen til forskjellsbehandling på grunn av homofil samlivsform som følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 9. Kirkerådet bes ta stilling til om det nå skal sendes på høring en sak som tar opp spørsmålet om det ikke lenger skal være tillatt å legge vekt på homofilt samliv ved tilsetting i Den norske kirke. Et utkast til høringsnotat er vedlagt saksorienteringen.

Saken har læremessig karakter selv om den like mye gjelder et ordningsspørsmål, og den skal forelegges Bispemøtet etter at en eventuell høring er gjennomført. Deretter kan Kirkerådet ta stilling til om saken skal legges frem for Kirkemøtet.

Hvis Kirkerådet ikke ønsker å sende saken på høring nå, kan Kirkerådet vurdere om temaet som er reist i meldingen av sak, kan følges opp på en annen måte. Kirkerådet kan i stedet sende saken til Bispemøtet for at Bispemøtet skal vurdere de læremessige og ordningsmessige sidene av saken, herunder vigslingspraksis, før Kirkerådet ev. sender saken på høring. Et annet alternativ kan være at Kirkerådet nå, blant annet i lys av forhold som meldingen av sak peker på, oppfordrer tilsettende organer i Den norske kirke til å være bevisst de strenge kravene som etter likestillings- og diskrimineringsloven må være oppfylt for å kunne vektlegge homofil samlivsform ved tilsetning, og til å vurdere hver enkelt tilsettingssak konkret.

Det ble ikke fremmet forslag til vedtak.

Saksbehandling

Therese Egebakken fremmet følgende forslag til vedtak:

Kirkerådet vedtar å ikke behandle saken videre.

Forslaget falt mot tre stemmer.

Kristin Gunleiksrud Raaum fremmet følgende forslag til vedtak:

Saken sendes tilbake til administrasjonen for videre utredning.

Vedtatt med 13 stemmer.

KR 13/22 Vedtak

Saken sendes tilbake til administrasjonen for videre utredning.

Vedtatt med 13 stemmer.

KR 14/22 Høring om kirkelige valgeregler og tilhørende endringer i kirkeordningen

Sammendrag

Kirkemøtet 2021 avklarte noen overordnede problemstillinger ved endring av kirkevalgreglene. Kirkemøtet vedtok også å be Kirkerådet legge frem forslag til

nødvendige endringer i kirkevalgreglene som følger opp vedtakene fra 2021, frem for Kirkemøtet 2022. Denne saken følger opp dette, i tillegg til å fremme forslag til noen mer konkrete bestemmelser på detaljnivå.

I forbindelse med arbeidet med kirkelig organisering vil det kunne komme endringer i valgordningene som eventuelt vil bli gjeldende fra kirkevalget i 2027. Kirkemøtet skal etter planen behandle en sak om kirkelig organisering i 2022. I denne saken legges det derfor kun opp til å foreta enkelte mindre endringer i de kirkelige valgreglene.

Saken foreslår endringer i regler for valg av menighetsråd, valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet, valg av sørsamisk menighetsråd og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet og valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Endringer i regler for de forskjellige valgene foreslås sendt på ulike høringer, med felles frist 20. april. Forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt ble vedtatt av Kirkemøtet i 2021. Saksdokumentet tar også opp spørsmålet om stemmerett for utenlandsboende, men foreslår ingen endring her.

I forbindelse med endring i kirkevalgreglene foreslås det i saksorienteringens kapittel 1 noen endringer i kirkeordningen. Det foreslås et tillegg i paragrafen om overføring av stemmerett til et annet sokn enn der man er bosatt. Dette skal gi mulighet for at personer som allerede er valgt inn i et råd, kan sitte i rådet ut perioden og samtidig være valgbar i et nytt råd i neste periode. Det foreslås en endring i hvor mange varamedlemmer det må være i et menighetsråd, for å gi mer fleksibilitet til små menighetsråd.

I avsnitt 2.1 diskuteres justeringer i regler for Nominasjonskomiteens liste. Dette er oppfølging av Kirkemøtets vedtak om å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer. Det foreslås å åpne for at valg av nominasjonskomité kan gjennomføres i digitalt møte, noen presiseringer om nominasjonskomiteens arbeid og forholdet mellom nominasjonskomiteen og Nominasjonskomiteens liste, og det diskuteres ulike ordninger for listestøtte til Nominasjonskomiteens liste.

Kirkemøtet i 2021 vedtok overordnede føringer for forhåndsstemningen. Avsnitt 2.2 foreslår endringer i tråd med dette. Det foreslås å fastsette ett, felles nasjonalt tidspunkt for forhåndsstemming, at det skal være forhåndsstemming i forbindelse med en gudstjeneste og at det i tillegg skal være forhåndsstemming minst to timer i uka. Paragrafen om at det bør være forhåndsstemming på institusjoner og på arrangementer rettet mot unge, foreslås videreført.

I avsnitt 2.3 følges Kirkemøtets vedtak om supplerende nominasjon ved menighetsrådsvalg og kommunikasjon om lister og kandidater opp. Avsnitt 2.4 presenterer andre endringer i kirkevalgreglene som foreslås. Dette gjelder blant annet tilkjenning av medlemskap, manntall og valgpresentasjon ved valg av menighetsråd. Det foreslås også en forenkling i reglene for nytt valgoppgjør i perioden, og det foreslås å ta inn en ny paragraf om omvalg ved ekstraordinære hendelser.

Kapittel tre presenterer forslag til endring i regelverk for valg i døvemenighetene og sørsamisk menighet. Ved valg i døvemenighetene presenteres det tre alternativer for gjennomføring av valgene, enten heldigitalt eller kombinasjon av digitale og fysiske stemmer. Ved valg i sørsamisk menighet foreslås det heldigitalt valg. Det foreslås også mindre andre endringer i reglene for disse valgene.

I kapittel fire presenteres noen forslag til gjennomgående endringer, blant annet i frister. Det foreslås at fristen for å levere listeforslag flyttes fra 30. april til 31. mars for alle valg, og at de andre fristene justeres for å tilpasses dette. Til slutt i saken presenteres økonomiske og administrative konsekvenser av de ulike forslagene.

KR 14/22 Vedtak:

1. Kirkerådet ber direktøren sende høringen om kirkevalgreglene og tilhørende endringer i kirkeordningen på høring til et utvalg menighetsråd og kirkelige fellesråd samt andre berørte instanser med de endringer som fremkom i møtet.
2. Kirkerådet ber direktøren sende forslaget til regler for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet, og valg av døves menighetsråd på begrenset høring.
3. Kirkerådet ber direktøren sende forslaget til regler for valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet, og valg av Saemien Åålmegeeraerie på begrenset høring.

Enstemmig vedtatt.

KR 15/22 Mandat for arbeidsgjevarutval for Kyrkjerådet

Samandrag

Tidlegare har Kyrkjemøtet fastsett mandatet til arbeidsgjevarutvalet til Kyrkjerådet. Kyrkjemøtet 2021 vedtok å overlate til Kyrkjerådet å fastsette mandatet, jf. sak KM 25/21.

Bakgrunnen var eit ønske om å gjere ansvaret til Kyrkjerådet tydeleg overfor arbeidsgjevarutvalet. I framlegget la Kyrkjerådet til grunn at det ville gje tydelegare linjer mellom Kyrkjerådet og arbeidsgjevarutvalet, samt at det gjer at Kyrkjerådet meir løpande og ved behov kan endre mandatet til utvalet.

Denne saka følgjer opp saka frå Kyrkjemøtet med eit framlegg til endra mandat for arbeidsgjevarutvalet til Kyrkjerådet. Det følgjar av vedtaket frå Kyrkjemøtet at

det nåverande mandatet for arbeidsgjevarutvalet, fastsett av Kyrkjemøtet 2017, vert oppheva frå det tidspunktet Kyrkjerådet vedtek nytt mandat.

KR 15/22 Vedtak:

Kyrkjerådet vedtar følgjande

Mandat for arbeidsgjevarutvalet til Kyrkjerådet

1. Formål

Formålet med arbeidsgjevarutvalet er å utøve arbeidsgjevaransvaret som er lagt til Kyrkjerådet, *innanfor dei overordna føringane Kyrkjerådet gir.*

2. Oppdrag/oppgåver

- a) *Arbeidsgjevarutvalet set i verk Kyrkjerådets vedtak der Kyrkjerådet har fastsett overordna arbeidsgjevarpolitiske føringar.*
- b) *Arbeidsgjevarutvalet fastset lønns- og personalpolitiske retningslinjer.*
- c) *Arbeidsgjevarutvalet initierer og gjev innspel til saker om endring av arbeidsgjevarrelatert regelverk for Den norske kyrkja.*
- d) *Arbeidsgjevarutvalet uttaler seg om eller tek stilling til tariffrelaterte og tariffrettslege spørsmål.*
- e) *Arbeidsgjevarutvalet forvaltar medlemskapen i KA – Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter.*
- f) *Arbeidsgjevarutvalet røystar over tariffavtalar (uravrøysting). I saker der forhandlingsresultatet overgår Kyrkjerådets budsjettrammer, må sak vedkomande økonomiske konsekvensar leggjast fram for Kyrkjerådet for budsjettrevisjon.*

3. Samansetjing

Arbeidsgjevarutvalet har fire medlemmer, valt av og mellom Kyrkjerådets medlemmer. Arbeidstakarar i Den norske kyrkja kan ikkje veljast som medlemmer av utvalet. Preses er unntatt dette.

4. Reglar for verksemda

Reglar for Kyrkjerådets verksemd vert lagt til grunn for arbeidsgjevarutvalet så langt dei passar.

5. Rapportering

Arbeidsgjevarutvalet rapporterer til Kyrkjerådet. Protokollar frå møte i Arbeidsgjevarutvalet sendast Kyrkjerådet fortløpande.

Vedteke samrøystes.

KR 16/22 Rekrutteringsstilling i rDnk – Prest under utdanning

Sammendrag

Det har de siste årene vært et økende fokus på behovet for rekruttering til kirkelige stillinger. Over tid har det etablert seg en praksis i flere bispedømmer der man har tilbudt teologistudenter stillinger som menighetsprest samtidig som man studerer, fordi kirken har en økende utfordring med å få kvalifiserte søkere til ledige stillinger. I all hovedsak er det snakk om andrekarriere-studenter. Dette har blitt håndtert noe ulikt i bispedømmene, og det har vært knyttet flere utfordringer til en slik praksis.

Under kirkemøtet i november 2021 ble kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger behandlet (KM 24/21) og i Kirkemøtets vedtak framkom det at en slik ordning, kalt «prest under utdanning», forutsettes å komme på plass senest fra Kirkemøtet 2022.

Det legges opp til to alternative løsninger for opprettelse av “prest under utdanning”-stilling (PUU-stilling). Fortrinnsvis foreslås det at når en stilling som menighetsprest har vært utlyst uten at det har meldt seg kvalifiserte søkere, har bispedømmerådet mulighet til å omgjøre den konkrete, tidligere utlyste stillingen midlertidig til en PUU-stilling.

Alternativt kan det opprettes en prestekandidat-stilling ikke på basis av en tidligere utlyst stilling, men basert på et framtidig forventet bemanningsbehov.

knyttet til fullføring av studiet og godkjenning for ordinasjon, samt bindingstid. I perioden fram til ordinasjon (tilsvarende studieperioden) gis det permisjon med lønn tilpasset studieprogresjonen for det enkelte semester etter en individuelt utarbeidet plan. Det legges opp til en gjennomsnittlig arbeidsmengde på 60 % av full stilling i studieperioden fram til ordinasjon slik at betalt permisjon vil utgjøre 40% av full stilling.

Studieperioden er foreslått til maksimum 4 år. Dette for å sikre at ordningen har en oversiktlig tidshorisont for både arbeidstaker og arbeidsgiver. Slik sett kan et masterløp e.l. inkorporeres i ordningen. Ordningen legger opp til en viss bindingstid etter fullført studieløp.

Etter fullført studieløp og oppnådd ordinasjon, vil det for alternativ 1 innebære at stillingsinnehaver normalt ordineres til prestatjeneste på samme tjenestested og med samme vilkår som i den tidligere utlyste stillingen. For alternativ 2 vil stillingsinnehaver ordineres til tjeneste som prostiprest i samme prosti eller flere av bispedømmets prostier som har behov for økt prestedekning, og får da vilkår som følger en slik stilling.

Forslaget medfører at det må gjøres endringer i tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for menighetsprester og personalreglement for Den norske kirke.

KR 16/22 Forslag til vedtak:

1. Forslaget til ordning for «Prest under utdanning» sendes på høring til berørte instanser
2. Kirkerådet ber om å få saken tilbake i mai 2022.

Enstemmig vedtatt.

KR 17/22 Ressursbanken – videre utvikling og spørsmål om retningslinjer

Sammendrag

Kirkerådet ba i møtet i januar 2020 om en sak om retningslinjer for nettstedet ressursbanken.no. Denne saken gir en oversikt over Ressursbankens tilblivelse og historie, hvordan redaktørjobben utøves og videre utvikling av Ressursbanken som en mulig plattform for internkommunikasjon. Saken foreslår også overordnede retningslinjer.

KR 17/22 Forslag til vedtak:

Ressursbanken skal inneholde en bredde av ressurser som er faglig og teologisk kvalitetssikret. Det skal framgå tydelig hvem som har laget de ulike ressursene. Ansatte i Den norske kirkes menigheter vurderer hvilke ressurser som skal anvendes i menighetenes arbeid.

Saksbehandling

Kjersti Gautestad Norheim fremmet følgende endringsforslag:

Legges til: Det skal komme tydelig frem hvem som er ansvarlig redaktør. Det skal også framgå...

Vedtatt ved konsensus.

KR 17/22 Vedtak

Ressursbanken skal inneholde en bredde av ressurser som er faglig og teologisk kvalitetssikret. Det skal komme tydelig frem hvem som er ansvarlig redaktør. Det skal også framgå tydelig hvem som har laget de ulike ressursene. Ansatte i Den norske kirkes menigheter vurderer hvilke ressurser som skal anvendes i menighetenes arbeid.

Enstemmig vedtatt.

KR 18/22 Kirkemøtet 2022 – saksliste og program

Sammendrag

Kirkerådet vedtok i sak Kr 57/21 å legge Kirkemøtet i 2022 til 21.-26. september. Det er Kirkerådet som fastsetter sakslisten for møtet. Endelig saksliste vil bli fastsatt på møtet i mai, og eventuelt i juni ta stilling til saker som fremmes av de som etter § 2-1 kan melde saker til Kirkemøtet.

Kirkerådet vedtok i KR 94/21: Administrasjonen bes komme tilbake til rådet med et tema for Kirkemøtet i 2022.

KR 18/22 Forslag til vedtak:

1. Kirkerådet fastsetter følgende foreløpige saksliste til Kirkemøtet i 2022:

KM 01/22 Godkjenning av innkalling og saksliste

KM 02/22 Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak.

KM 03/22 Valg og oppnevninger

1. Valg av dirigentskap for møtet
2. Valg av tellekorps for møtet
3. Supplerende fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer
4. Valg av ledere og nestledere i komiteene for 2022 og 2023
5. Valg av leder til Kirkerådet 2022-2024
6. Valg av leder til Mellomkirkelig råd 2022-2024
7. Valg av leder til Samisk kirkeråd 2022-2024

KM 04/22 Orienteringssaker

1. Årsrapport for Den norske kirke 2021
2. Årsrapport fra Bispemøtet 2021
3. Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2021
4. Årsmelding fra Døvekirken 2021
5. Årsmelding fra Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2021
6. Kirkenes Verdensråds generalforsamling - muntlig

KM 05/22 Liturgiske ordninger for de hellige tre dagene – skjærtorsdag, langfredag og påskeaften

KM 06/22 Kirkemøtets fordeling av midler 2023 og budsjett 2022

KM 07/22 Den norske kirke som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter

KM 08/22 Fjerning av regler om registrering av tilhørige

KM 09/22 Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet

KM 10/22 Kirkelig organisering – status og videre prosess

KM 11/22 Kirkevalgregler med tilhørende endringer i kirkeordningen

KM 12/22 Nærmere bestemmelser om felles menighetsråd for flere sokn

KM 13/22 Rekrutteringsstilling i rDnk – prest under utdanning

2. Kirkerådet ber administrasjonene arbeide videre med håp som tema på Kirkemøtet 2022.
3. Kirkerådet ber om at det arbeides videre med planlegging av Kirkemøtet 2022 ut fra de føringer som ble gitt i møtet.
4. Kirkerådet vedtar at Kirkemøtet i 2022 kortes litt ned og går fra 22.-26. september, med start morgen 22. september.

Saksbehandling

Turid Torland Håland fremmet følgende forslag:

Vedtaks punkt 4 strykes.

Vedtatt mot 3 stemmer

KR 18/22 Forslag til vedtak:

1. Kirkerådet fastsetter følgende foreløpige saksliste til Kirkemøtet i 2022:

KM 01/22 Godkjenning av innkalling og saksliste

KM 02/22 Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak.

KM 03/22 Valg og oppnevninger

2. Valg av dirigentskap for møtet
3. Valg av tellekorps for møtet
4. Supplerende fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer
5. Valg av ledere og nestledere i komiteene for 2022 og 2023
6. Valg av leder til Kirkerådet 2022-2024
7. Valg av leder til Mellomkirkelig råd 2022-2024
8. Valg av leder til Samisk kirkeråd 2022-2024

KM 04/22 Orienteringssaker

2. Årsrapport for Den norske kirke 2021
3. Årsrapport fra Bispemøtet 2021
4. Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2021
5. Årsmelding fra Døvekirken 2021
6. Årsmelding fra Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2021
7. Kirkenes Verdensråds generalforsamling - muntlig

KM 05/22 Liturgiske ordninger for de hellige tre dagene – skjærtorsdag, langfredag og påskeaften

KM 06/22 Kirkemøtets fordeling av midler 2023 og budsjett 2022

KM 07/22 Den norske kirke som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter

KM 08/22 Fjerning av regler om registrering av tilhørige

KM 09/22 Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet

KM 10/22 Kirkelig organisering – status og videre prosess

KM 11/22 Kirkevalgeregler med tilhørende endringer i kirkeordningen

KM 12/22 Nærmere bestemmelser om felles menighetsråd for flere sokn

KM 13/22 Rekrutteringsstilling i rDnk – prest under utdanning

2. Kirkerådet ber administrasjonene arbeide videre med håp som tema på Kirkemøtet 2022.
3. Kirkerådet ber om at det arbeides videre med planlegging av Kirkemøtet 2022 ut fra de føringer som ble gitt i møtet.

Enstemmig vedtatt.

KR 19/22 Kirkelig organisering – status og videre prosess

Sammendrag

Kirkerådet vedtok på sitt møte 15. juni 2021 å sende utredningen *Samhandling i en selvstendig folkekirke – ny kirkelig organisering* på høring med tilhørende oversendelsesbrev og høringsnotat. Høringen ble sendt til kirkelige høringsinstanser med frist for å uttale seg 1. desember 2021, og en mer begrenset høring ble sendt offentlige instanser med frist 15. oktober 2021. Det er kommet inn totalt 1225 hørings svar fra kirkelige høringsinstanser og 109 hørings svar fra offentlige høringsinstanser, totalt 1334 høringsinstanser.

På samme møte vedtok Kirkerådet igangsetting av videre utredning om prostistruktur, oppgave- og ansvarsfordeling mellom menighetsråd og prostifellesråd i ny kirkelig organisering, biskopens lederrolle og tilsyn, bispedømmerådets rolle og ansvar, og organisering og ledelse på arbeidsplassen lokalt.

I denne saken gis det en orientering om status på arbeidet med høringsoppsummeringen, leverte delutredninger samt juridiske vurderinger av Kirkemøtets rettslige handlingsrom. I tillegg orienteres det om status for videre prosess mot prinsippbeslutning på Kirkemøtet 2022.

Kirkerådet vil få en sak til behandling i marsmøtet som ser ferdigstilt høringsoppsummering og delutredningene i sammenheng, som et første utkast til saken om prinsippbeslutning for kirkelig organisering til Kirkemøtet 2022.

KR 19/22 Vedtak:

Kirkerådet tar saken til orientering.

Vedtatt ved konsensus.

KR 20/22 Supplerende oppnevning – KVs generalforsamling

Sammendrag

Supplerende oppnevning av delegat

Den norske kirke fikk mulighet til å oppnevne to delegater samt å foreslå tilleggsdelegater for å ivareta representativ balanse på generalforsamlingen i Kirkenes verdensråd i september 2022. Til sammen har Den norske kirke fått fire delegater. Den ene av disse har måttet trekke seg av private grunner. Den norske kirke har derfor fått mulighet til å oppnevne en ny delegat for å ivareta urfolksrepresentasjonen.

KVs generalforsamling finner sted i Europa, og samisk representasjon er viktig for vertskapsregionen. I samråd med lederne i Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd foreslås Kristina Labba, generalsekretær i Samisk kirkeråd, som kandidat.

Kandidater til ny sentralkomite

KVs generalforsamling skal velge sentralkomite for neste mandatperiode. Nye medlemmer av sentralkomiteen velges blant delegatene på generalforsamlingen. Den norske kirkes delegater er forespurt om de er villige til å stille som kandidater til ny sentralkomite. Etersom KV krever en balansert sammensetning av kvinner og menn, yngre, ordinerte og leke medlemmer samt urfolk og personer med nedsatt funksjonsevne, vil endringer i forslag til kandidater ofte forekomme på selve generalforsamlingen. Det er derfor ønskelig at Den norske kirke stiller de av delegatene som er villige til å være kandidater, til rådighet i valget.

Mellomkirkelig råds vedtak

På sitt møte 27. januar fattet MKR følgende vedtak i sak MKR 10/22:

Mellomkirkelig råd foreslår følgende for Kirkerådet:

1. Kristina Labba oppnevnes som delegat til KVs generalforsamling.
2. Ingeborg Midttømme og Kjetil Fretheim er Den norske kirkes prioriterte kandidater til sentralkomiteen (ikke prioritert rekkefølge).
3. Delegasjonen gis fullmakt til å forhandle om kandidater til sentralkomiteen og vurdere alle delegatene i denne sammenheng.

KR 20/22 Vedtak:

1. Kirkerådet oppnevner Kristina Labba som delegat til KVs generalforsamling.
2. Ingeborg Midttømme og Kjetil Fretheim er Den norske kirkes prioriterte kandidater til sentralkomiteen (ikke prioritert rekkefølge).
3. Delegasjonen gis fullmakt til å forhandle om kandidater til sentralkomiteen og vurdere alle delegatene i denne sammenheng.

Enstemmig vedtatt

KR 21/22 Oppnevning av nemnd for gudstjenesteliv (NFG) for perioden 2022-2025

Sammendrag

Nemnd for gudstjenesteliv er Kirkerådets fagnemnd for liturgisaker. Det skal oppnevnes en nye medlemmer til nemnda for perioden 2022-2025. Medlemmene og nemndas leder velges av Kirkerådet. I tillegg til de medlemmer og varamedlemmer som Kirkerådet oppnevner, blir en biskop med personlig varamedlem oppnevnt av Bispemøtet og Samisk kirkeråd oppnevner et konsultativt medlem. I forslaget til ny nemnd er det lagt vekt på bredde i kirkefaglig kompetanse, god aldersmessig og geografisk bredde, og kjønnsmessig balanse.

Bispemøtet har oppnevnt Jan Otto Myrseth, og Samisk kirkeråd har oppnevnt Jovna Dunfjell som konsultativt medlem.

Videre foreslås det noen mindre endringer i statutter for NFG, som omhandler nemndas oppgaver og oppnevning av NFG.

KR 21/22 Forslag til vedtak:

1. Kirkerådet oppnevner Bengt Norbakken som leder for Nemnd for gudstjenesteliv i perioden 2022-2025.
2. Følgende personer oppnevnes som medlemmer og varamedlemmer til Nemnd for gudstjenesteliv i perioden 2022-2025:

Andreas Hilmo Grandy-Teig

Solveig Julie Mysen

Edel Merete Gervin

Carl Petter Opsahl

Are Alund
Vigdis Berland Øystese
Karen Margrete Eikenes Mestad
Torkel Irgens
Solveig Spilling Bakkevig (1. varamedlem)
Sindre Seim Gulbrandsen (2. varamedlem)
Åste Dokka (3. varamedlem)

3. Kirkerådet gjør følgende endringer i statutter for NFG:

«Statutter» endres til «Mandat»

§ 1-4 endres til:

NFG er redaksjon for liturgiske ressurser på ressursbanken.no.

Dagens § 1-4 blir ny § 1-5.

§ 2-1 endres til:

NFG har 10 medlemmer og tre varamedlemmer. Ett av medlemmene er biskop, som også har personlig varamedlem. Samisk kirkeråd har et konsultativt medlem med møterett.

§ 2-2 endres til:

Kirkerådet oppnevner ni medlemmer og tre varamedlemmer for en periode på fire år, og velger også leder for nemnda. Bispemøtet oppnevner biskop, med varamedlem. Samisk kirkeråd oppnevner sitt konsultative medlem. NFG velger selv nestleder.

Saksbehandling

Nora Antonsen fremmet følgende endringsforslag:

Sindre Seim Gulbrandsen rykker opp til medlem. Are Alund blir 2. varamedlem.

Direktøren endret sitt forslag til vedtak i samsvar med forslaget.

Vedtak KR 21/22

1. Kirkerådet oppnevner Bengt Norbakken som leder for Nemnd for gudstjenesteliv i perioden 2022-2025.
2. Følgende personer oppnevnes som medlemmer og varamedlemmer til Nemnd for gudstjenesteliv i perioden 2022-2025:

Andreas Hilmo Grandy-Teig
Solveig Julie Mysen
Edel Merete Gervin
Carl Petter Opsahl
Sindre Seim Gulbrandsen
Vigdis Berland Øystese
Karen Margrete Eikenes Mestad
Torkel Irgens
Solveig Spilling Bakkevig (1. varamedlem)
Are Alund (2. varamedlem)
Åste Dokka (3. varamedlem)

3. Kirkerådet gjør følgende endringer i statutter for NFG:

«Statutter» endres til «Mandat»

§ 1-4 endres til:

NFG er redaksjon for liturgiske ressurser på ressursbanken.no.

Dagens § 1-4 blir ny § 1-5.

§ 2-1 endres til:

NFG har 10 medlemmer og tre varamedlemmer. Ett av medlemmene er biskop, som også har personlig varamedlem. Samisk kirkeråd har et konsultativt medlem med møterett.

§ 2-2 endres til:

Kirkerådet oppnevner ni medlemmer og tre varamedlemmer for en periode på fire år, og velger også leder for nemnda. Bispemøtet oppnevner biskop, med varamedlem. Samisk kirkeråd oppnevner sitt konsultative medlem. NFG velger selv nestleder.